

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
-KOMISIONI I KONKURENCËS-

VENDIM

nr. 424 , datë 29.06.2016

**“Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit,
grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit”**

Komisioni i Konkurrencës, me përbërje si vijon:

▪	Lindita	MILO (LATI)	Kryetar
▪	Servete	GRUDA	Zv/Kryetar
▪	Koço	BROKA	Anëtar
▪	Iva	ZAJMI	Anëtar
▪	Eduard	YPI	Anëtar
▪			

Në mbledhjen e tij të datës 29.06.2016, me pjesëmarrjen e Znj. Lindita Milo (Lati), Znj. Servete Gruda, Znj. Iva Zajmi, Z. Eduard Ypi dhe Z. Koço Broka, trajtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimi i raportit të monitorimit në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit

Baze ligjore: Neni 24 (shkronja d), 26 dhe 42, (pika 1) të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, si dhe neni 12 i Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës” dhe neni 4 i Rregullores “Për procedurat hetimore të Autoritetit të Konkurrencës.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të raportit të grupit të punës mbi monitorimin e tregut të prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit

VËREN SE:

1. Nisur nga disa artikuj të publikuar në median e shkruar në lidhje me monopolin e grumbullimit të duhanit në zonën e Belshit, Elbasan, në zbatim nenit 28, germa a të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” (i ndryshuar), inspektorët e Drejtorisë së Mbikëqyrjes dhe Hetimit të Tregut, më datë 08.06.2016 me anë të urdhrimit nr.45, 03/06/2016 monitoruan situatën në këtë zonë gjeografike e cila është edhe më e madhja në prodhimin e duhanit në vend.
2. Nga pyetësorët u konstatua se “ndërmarrja “MIKA KORÇA” operon me anë të kontratave paraprake me fermerët në kultivimin e duhanit. Me anë të këtyre

kontratave firma i siguron ofrimin e farës së kërkuar sipas llojit përkatës të duhanit si edhe një pjesë të asistencës teknike të nevojshme gjatë procesit të mbjelljes, vjeljes dhe stazhionimit të këtij produkti. Çmimet e produktit duhan vendosen sipas kategorive përkatëse të cilësisë dhe ato janë të njëjta në të gjitha pikat e grumbullimit të kësaj firme”

3. Nga pyetësorët e realizuar me fermerët e zonës së Belshit – Elbasan u konstatua se firma MIKA KORÇA është i vetmi subjekt i cili ofrohet për blerjen e produktit duhan dhe se prej vitesh nuk ekzistojnë blerës të tjerë në këtë treg. Problematika kryesore e konstatuar gjatë procesit të monitorimit lidhet me kostot e larta të prodhimit dhe çmimin që sipas fermerëve nuk arrin të mbulojë kostot dhe të realizojë fitimet e pritura, aktivitet ky që kushtëzohet edhe nga kushtet e pafavorshme të vaditjes së bimës së duhanit dhe kostove të larta të plehrave dhe pesticideve të përdorura gjatë procesit të kultivimit. Nga pyetësorët e realizuar me fermerët në zonën e Belshit rezulton se çmimi mesatar i shitjes së duhanit , pra çmimi mestar që i paguhet fermerëve të zonës nga ana e firmës MIKA KORÇA është 220 lek/kg. Në këtë mesatare çmimi të paguar futen pagesat që bëhen për të gjitha cilësitë sipas kategorive të duhanit që sipas fermerëve në pyetësorë variojnë në çmime 200-500 lek/kg duhan.
4. Nga të dhënat e marra në terren nëpërmjet procesverbaleve të marra nga ana e fermerëve si edhe pranë ndërmarrjes “MIKA KORÇA” rezulton se gjatë vitit 2016 kjo ndërmarrje nuk ka realizuar pagesat kundrejt fermerëve për produktin duhan të dorëzuar.
5. Nga të dhënat e marra nga faqja zyrtare e Komisioni Europian, Drejtoria për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural, për të njëjtën kategori duhani rezulton se çmimi mesatar i paguar nga ndërmarrja MIKA KORÇA SH.A është më i ulët se çmimi mesatar që paguhet në vendet e BE-së ku kultivohet kjo kategori duhani. Kështu nëse i referohemi kursit mesatar të këmbimit 1 Euro = 140 lek, çmimi mesatar i shitjes së kategorisë së duhanit oriental në Greqi dhe Bullgari është rreth 430 lek/kg për vitin 2014, ndërsa në Shqipëri sipas deklaratave të bëra nga përfaqësuesi i firmës MIKA KORÇA rezulton 262 lek/kg. Nga këto të dhëna rezulton se çmimi i grumbullimit nga ana e ndërmarrjes MIKA KORÇA rezulton që të jetë vetëm 60.1% e çmimit mesatar që kjo kategori duhani paguhet në dy vendet e BE-së, Greqi dhe Bullgari.
6. Ndërmarrja ‘MIKA KORÇA’ SH.A ka pozicion monopolisti në tregun e blerjes së duhanit në vend, pasi është e vetmja ndërmarrje e cila grumbullon me destinacion eksportin e këtij produkti. Vlen të theksojmë se në territorin e RSH-së nuk ekziston asnjë fabrikë e cila mund të përpunojë dhe të realizojë procesin e plotë të ambalazhimit të cigareve me destinacion klientin fundor. Në këto kushte e vetmja mundësi për produktin duhan është eksporti, proces që realizohet vetëm nga ndërmarrja “MIKA KORÇA” SH.A.
7. Nga vlerësimi i të dhënave të marra gjatë monitorimit rezulton se kultivimi i duhanit realizohet në sipërfaqe të vogla nga fermerë individualë, duke çuar edhe në kosto të larta për njësi, si edhe pamundësi për ta arritur ekonomi të shkallës në prodhim, cikël i cili do të sillte edhe një raport pozitiv midis çmimit të shitjes së produktit dhe kostove të prodhimit.

8. Në legjislacionin shqiptar nuk ekzistojnë barriera ligjore për hyrjen e ndërmarrjeve të reja në tregun e tregtimit apo përpunimit të duhanit. Ekzistenca për një kohë të gjatë e vetëm një ndërmarrje që merret me grumbullimin dhe eksportimin e duhanit të prodhuar në vend tregon për kostot relativisht të larta të prodhimit të këtij produkti dhe mungesën e tregut dhe çmimeve rentabël të blerjes, të cilat do të rrisnin prodhimin dhe sipërfaqet e mbjella me këtë produkt.
9. Pozicioni i monopsonistit që zotëron në treg ndërmarrja MIKA KORÇA SH.A nuk ka ardhur për shkak të kufizimeve të akteve ligjore apo nënligjore, si edhe ky pozicion nuk është i ndaluar nga Ligji Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës” (i ndryshuar). Fuqia që kjo ndërmarrje ka për vendosjen e çmimeve të blerjes dhe mungesa e konkurrencës në blerje, përbëjnë indicio se mund të jemi para abuzimit me pozitën dominuese.

PËR KËTO ARSYE

Komisioni i Konkurrencës, në zbatim të nenit 9, nenit 24, shkronja d, dhe nenit 42, pika 1, të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” (i ndryshuar) si dhe nenit 12 të Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës” dhe nenit 4 të Rregullores “Për procedurat hetimore të Autoritetit të Konkurrencës”, me propozim të Sekretariatit,

VENDOSI:

- I. Hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit
- II. Hetimi paraprak të përfshijë periudhën kohore 01/06/2015 – 31/05/2016.
- III. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për ndjekjen e procedurave si dhe përgatitjen e raportit të hetimit paraprak jo më vonë se 2 muaj nga marrja e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

(_____)
Zv/Kryetar

Koço BROKA

(_____)
Anëtar

Iva ZAJMI

(_____)
Anëtar

Eduard YPI

(_____)
Anëtar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R